

ZPRAVODAJ

Historického spolku Liechtenstein

Historický spolek
Liechtenstein

Č.2 PROSINEC 2022 ROČNÍK 10

NAUČNÁ STEZKA U TÝNA NAD VLTAVOU BYLA OTEVŘENA

ING. PAVEL JUŘÍK

Památka na Lichtenštejnovy „ohňostrůjce“

Patronka dělostřelců sv. Barbora přála v sobotu 11. června slavnostnímu otevření naučné stezky vedoucí přes bývalé dělostřelecké cvičiště maršála Josefa Václava z Liechtensteinu, ležící nedaleko Týna nad Vltavou (tzv. Velký depot). Byl vypraven i historický parní vlak z Českých Budějovic do Týna nad Vltavou a čestné hosty v čele se starostou města, odvezly historické automobily až na vrch Posekaný. Zde proběhlo otevření naučné stezky za účasti zástupců města, dělostřelectva Armády České republiky a veřejnosti. Po jejich projevech a státních hymnách následoval pietní akt za osm desítek dělostřelců, kteří zde zahynuli v červnu 1757 při výbuchu střelného prachu a obřad zakončila salva z repliky polního děla, vyrobené podle reformy maršála Josefa Václava z Liechtensteinu.

Další program čekal zájemce nedaleko centra města, kde byla předvedena obsluha a střelba z polních děl, muniční vůz Liechtensteinova dělostřelectva a dobová řemesla.

V Městském muzeu je mezi řadou zajímavých expozic také nedávno vybudovaná expozice dělostřeleckého polního tábora. Pokračující archeologický výzkum odhaluje další a další stavební památky nebo munici z doby, kdy na tzv. Velkém depotu byla v letech 1744-1772 jedna z nejvýznamnějších dělostřeleckých střelnic v Evropě.

Bitva u Chotusic impulzem změn

Před 280 lety 17. dubna 1742 se nedaleko královského města Čáslavi střetla pruská armáda pod velením krále Friedricha II. a rakouská armáda, které velel vévoda Karel Alexandr Lotrinský, nepříliš úspěšný vojevůdce a švagr Marie Terezie. Rakouská armáda byla sice poražena, ale pruský král se svou armádou opustil Čechy a rakouské vojsko tak mohlo oblehnout Prahu obsazenou francouzskou a bavorskou armádou - ty koncem roku 1742 hlavní město opustily.

Princ Josef Václav z Liechtensteinu byl pro armádu předurčen od mládí a dosáhl v ní, podobně jako v diplomacii, pozoruhodných úspěchů (portrét z roku 1735).

V bitvě u Chotusic byl princ Josef Václav zraněn do hlavy, když se mu podařilo odrazit útok pruského gardisty. Vítězství Prusů napomohla lepší disciplína a kvalitnější pušky a také jeho lepší a početnější dělostřelectvo, které střelbou decimovalo císařskou pěchotu.

Princ byl úrovní pruského dělostřelectva ohromen a nepochyboval, že: „... ta mizérie byla zaviněna nedostatkem vyškolených důstojníků a chytré strategie, zvláště podstatně také nedostatkem materiálního zásobování a výzbroje...“. Liechtenstein zanedlouho poslal panovnici memorandum, ve kterém shrnul problémy armády a navrhl reformu dělostřelectva. O dva roky později Marie Terezie prince řízením reformy pověřila.

KARDINÁL DOMINIK DUKA OCENIL ŽIVOT VÉVODKYNĚ MARIE TEREZIE SAVOJSKÉ

V neděli 20. února 2022 se ve farním kostele Svatých Andělů strážných konala mše svatá za Marii Terezii vévodkyni Savojskou, rozenou princeznu z Liechtensteinu (1694-1772), kterou celeburoval kardinál a arcibiskup pražský Dominik Duka. Mše se konala přesně na den **250. výročí** úmrtí paní vévodkyně.

Kardinál Dominik Duka při mši svaté

V kostele zcela zaplněném věřícími pan kardinál vysoce ocenil život vévodkyně Marie Terezie, jako příklad křesťanského života věnovanému péči o druhé. Mezi hosty byli předsedové Historického spolku Liechtenstein a Česko-lichtenštejnské společnosti Ing. Pavel Juřík a Mgr. Petr Svoboda.

Protože paní vévodkyně podporovala kult sv. Donáta, kterému dala stavět sochy na svých panstvích, pan kardinál poželhal rozměrné dřevorezby tohoto světce, která poté byla umístěna u Svatbína. Zde dříve stávala původní kamenná socha, která byla poškozena při autonehodě. Po restaurování socha byla umístěna ve skanzenu v Kouřimi, kde stojí dodnes.

Pan kardinál Duka připomněl, že život a dílo Marie Terezie vévodkyně Savojské vede katolickou církev k záměru ji v budoucnu svatořečit.

Černokostelecký chrám vévodkyně Marie Terezie Savojská zasvětila Svatým Andělům strážným, do jejichž ochrany své poddané svěříla (kamenný hlavní oltář s andělem ujímajícím se poutníka)

Ovdovělá Marie Terezie vévodkyně Savojská na portrétu v prostých šatech

220. VÝROČÍ LIECHTENSTEINŮ VE VELKÝCH LOSINÁCH

Historický spolek Liechtenstein a město Velké Losiny si 4. září připomněly výročí příchodu rodu knížat z Liechtensteinu na Losinsko venkovní panelovou výstavou.

Historie Velkých Losin ležících na severu Moravy sahá až do 13 století a je spojena s významným moravským panským rodem Žerotínů. Mimořádně cenný je renesanční zámek s nádhernými arkádami a interiéry. V letech 1678-1692 na Losinsku za Žerotínů probíhaly nechvalně známé inkviziční procesy, kterým padlo za obět' 56 nevinných lidí.

Velkolosinské panství bylo na začátku 19. století velmi zadluženo, a proto ho 26. srpna 1802 hrabě Ludvík Antonín ze Žerotína prodal prostřednictvím poručníků nezletilému princovi Karlu III. Boromejskému z Liechtensteinu (1790-1865), který pocházel z moravskokrumlovské vedlejší větve rodu. Liechtensteinové zachovali renesanční zámek, pouze upravili barokní zámek a přistavěli východní empírové křídlo. Proměny se dočkal i zanedbaný zámecký park, který byl přeměněn v přírodně krajinářský a byl rozšířen.

Karlův syn Rudolf Evžen (1838-1908) zvaný „Krásný princ“ dal roku 1886 v zámeckém parku vybudovat oranžérii. Některé interiéry zámku upravil ve stylu druhého rokoka (dnes 2. prohlídková trasa „Lichtenštejni na Losinách“). Koncem 19. století princ Rudolf zpřístupnil část renesančního žerotínského zámku veřejnosti. Princ byl vynikajícím znalcem koní, na konci své kariéry byl nejvyšším hofmistrem císaře Františka Josefa I. Protože byl svobodný a bezdětný jeho úmrtím v roce 1908 zanikla moravskokrumlovská větev rodu Liechtensteinů.

Ještě za Rudolfova života losinský zámek spravoval jeho synovec princ Alois Gonzaga (1869-1955) z vládnoucí primogenitury knížecího rodu. Oženil se s Alžbětou Amálií arcivévodkyní Rakouskou (1878-1960), sestrou zavražděného následníka trůnu arcivévodky Františka Ferdinanda d'Este. Po vzniku republiky proto nepřipadalo z politických důvodů v úvahu, aby se po smrti bezdětného knížete Jana II. stal novou hlavou rodu a státu. A tak se dalším vládnoucím knížetem stal Janův rovněž bezdětný bratr František I. (1853-1938). František byl císařským velvyslancem v St. Petěrburgu, který se snažil obnovit spojenectví s Ruskem a zabránit tak budoucí válce. To se nelíbilo některým kruhům ve Vídni, a proto byl z Ruska odvolán. Oženil se baronkou židovského původu Elsou von Guttman. Jan II. i František I. se museli vypořádat s důsledky první pozemkové reformy v Československu, kdy jejich rod přišel o cca 60 % pozemkového majetku.

Zámek ve Velkých Losinách je unikátní památkou italské renesance na Moravě

Z důvodu připravované první pozemkové reformy Československo odmítalo uznat nezávislé lichtenštejnské knížectví. K navázání diplomatických styků došlo až v létě roku 1938 z podnětu prince Františka Josefa II. (1906-1989), který za svého nemocného strýce Františka I. vládl jako regent. Protože se Františekův otec Alois Gonzaga vzdal z politických důvodů následnictví, stal se František Josef II. v červenci 1938 novým vládnoucím knížetem.

Za 1. i za 2. světové války Lichtenštejnsko dodržovalo přísnou neutralitu a v roce 1939 muselo odvrátit hrozbu připojení k Německu. Františekův mladší bratr princ Karel Alfréd (1910-1985) zastupoval na okupovaných územích Rakouska a Československa vládnoucího knížete a pomáhal perzekuovaným zaměstnancům rodu a jejich rodinám. Za okupace probíhaly restaurátorské práce na renesančním zámku (od roku 1940 sgrafita). Koncem 2. světové války na zámku sídlila hlavní účtárna, která sem byla přemístěna z Olomouce.

Losinský zámek sloužil jako oblíbené letní sídlo rodu. Připomeňme, že princ Alois Gonzaga na zámek zavedl elektrický proud a vodovod a vybudoval zde koupelny a toalety a také novou zámeckou kuchyni. Na zámku nalezneme i dochované obytné salóny, ložnice nebo dívčí a chlapecké pokoje a koupelny, které byly nedávno restaurovány a zpřístupněny v prohlídkové trase „Lichtenštejni na Losinách“. Malé princezny a princové se vzdělávali v zámecké škole, která byla v sousedství kaple. Teprve od středních škol navštěvovali veřejná gymnázia a univerzity. Dodnes se na zámku zachovala téměř kompletní dětská knihovna, včetně mnoha pohádek, učebnic a slovníků. V roce 1945 byl zámek a velkostatek zkonfiskován, dnes patří k nejnavštěvovanějším památkám na severu Moravy.

Po roce 1802 za Liechtensteinů došlo k velkému rozvoji losinských lázní, jejichž historie sahá až do roku 1562. Roku 1861 ředitelství liechtensinského velkostatku koupilo budovu čistírny lnu a přestavělo ji na

moderní lázeňský dům *Villa Franziska*, který sloužil k ubytování hostů. V roce 1878 byl v lázních vybudován velký bazén a v roce 1884 byl postaven dřevěný altán nad studeným pramenem „Karel“. V roce 1888 byla schválena nová koncepce lázeňského parku, do kterého byly vysázeny dřeviny, které zpevnily plochu dosud podmaččených luk. V roce 1912 začíná stavba nového moderního dětského sanatoria *Podlesní*, dnes *Šárka*, podle projektu vídeňského architekta Alfreda Castelli-ze. Za I. světové války lázně sloužily jako vojenský lazaret. Ve dvacátých letech 20. století byla provedena rekonstrukce staré i nové lázeňské budovy.

Empírové křídlo losinského zámku obývalo do roku 1945 několik generací Liechtensteinů.

Empírová jídelna pamatuje knížete Františka Josefa II., otce současného vládnoucího knížete Hanse-Adama II. z Liechtensteinu

Národní památkový ústav České republiky v posledních deseti letech provedl rekonstrukci empírového křídla zámku vrátil původní podobu soukromým pokojům knížecí rodiny. Restaurována byla také zámecká kuchyň.

V květnu 2011 zámek navštívil kníže Hans-Adam II., který byl v té době hostem první mezinárodní konference o historii rodu Liechtensteinů v Olomouci (pořádala ji Ostravská univerzita a Historický spolek Liechtenstein).

280. VÝROČÍ BITVY U CHOTUSIC

Obec Chotusice, 21. základna taktického letectva v Čáslavi a Historický spolek Liechtenstein si připomněly 280. výročí bitvy u Chotusic. V kostele sv. Václava, který byla za této bitvy vypálen, byla sloužena mše svatá, za velmi hojné účasti věřících a veřejnosti. Mši za oběti bitvy celebroidal papežský prelát Josef Socha, koncelebrantem byl čáslavský administrátor R. D. Dmytro Romanovský.

Brigádní generál Jaroslav Míka při proslovu

Všechny přítomné přivítala starostka obce Chotusice paní Bc. Ludmila Zimová, která je seznámila se stručnou historií obce, která letos slaví 880. let od první dochované zprávy o ní. Čestnými hosty byli velitel 21. základny taktického letectva v Čáslavi brigádní generál Ing. Jaroslav Míka, vojenský kaplan základny kpt. Mgr. Marek Maxim Švancara, Ph.D. a předseda Historického spolku Liechtenstein Ing. Pavel Juřík.

V promluvách papežského preláta zazněla mnohokrát slova o zlu války a o jejím projevu jako "zlu uvnitř srdce". Válka je morálním selháním a je projevem egoismu vládců, ať už v době válek o rakouské dědictví, kam bitva u Chotusic patří nebo současná válka na Ukrajině. Generál Míka připomněl odpovědnost vojáků za mír a vyjádřil zděšení nad brutalitou, s jakou ruská armáda vede válku na Ukrajině.

Ing. Pavel Juřík připomněl slova knížete Josefa Václava z Liechtensteina, která posílal jako císařský vyslanec z Berlína a Paříže do Vídně. I když dojednal uznání pragmatické sankce varoval před budoucí válkou. Svou vládu vyzýval, aby raději zbrojila a nespolehala na „pera diplomatů“.

V kontextu dnešní doby zde vidíme paralelu s *Budapešťským protokolem* z roku 1993, kterým Ruská federace garantovala územní celistvost Ukrajinské republiky za to, že se Kyjev vzdal jaderných zbraní zděděných po SSSR. - A přesto 24. února 2022 Rusko napadlo Ukrajinu a rozpoutalo nejrozsáhlejší a nejbrutálnější válečný konflikt v Evropě od 2. světové války.

ÚSOV: PRVNÍ LESNICKÁ ŠKOLA NA MORAVĚ - 170.VÝROČÍ

Protože habsburská monarchie vlastnila na území Čech, Moravy a Slezska jen malou rozlohu státních lesů, vláda ponechala zodpovědnost za výchovu lesních odborníků na soukromých majitelích lesů. Milníkem lesnického školství na Moravě se stal rok 1852, kdy byla založena dvouletá lesnická škola na lichtenštejnském zámku v Úsově. O rok dříve se na jejím založení a financování dohodl zakládací výbor, který měl přes sedm desítek členů, nejvýznamnějšími byli kníže Alois II. z Liechtensteinu, kníže Salm-Reifferscheidt, kníže Lobkowitz, hrabě Belcredi a Mitrovský a další. Kníže Alois II. nabídl pro její založení zámek v Moravské Třebové nebo v Úsově i s potřebným lesním pozemkem pro výuku, nakonec byl jako nejvhodnější vybrán úsovský zámek.

O vznik lesnické školy v Úsově se významně zasloužil nadlesní v Bzenci Johann Friedrich Bechtel (1800-1868). Na moravské panství hraběte Belcredi přišel roku 1823 z rodného Hanau v Německu. Přestože bzenecké lesy byly ve velmi špatném stavu, dokázal je dát do roku 1848 do pořádku. V červnu 1850 předložil v c. k. *Moravsko-slezské společnosti k podpoře zemědělství, přírodovědy a vlastivědy* návrh na založení lesnické školy, která měla být financována z příspěvků největších vlastníků lesů. Současně vypracoval návrh stanov *Mährisch—sleisischer Forstshulverein* (Moravsko-slezského lesnického školního spolku) jehož členové (přes 70) přispívali na provoz školy podle výměry lesů a současně mu darovaly mnoho cenných knih a technického vybavení. Vyučovacím jazykem byla němčina.

Výuka byla zahájena 3. října 1852 za účasti členů spolku a dalších vzácných hostů. V každém ročníku studovalo okolo 20 studentů. Školné platili jen synové jejichž otcové nebyli lesníky, od roku 1876 ho platili všichni žáci. Spolek poskytoval stipendium pro 3-5 nemajetných žáků, dalších 5-8 stipendií ročně poskytovali budoucí zaměstnavatelé studentů.

První ředitelem této školy byl do roku 1855 velmi zkušený lesník Josef Wessely (1814-1898). Pocházel z Rakouska, vystudoval Polytechnický institut ve Vídni a lesnickou školu v Mariabrunn. V letech 1837-1840 pracoval jako geometr při zaměřování státních lesů v Tyrolsku. Od roku 1855 byl generálním lesmistrem státních lesů v Rakousku, později vyučoval na Vysoké škole zemědělské ve Vídni. Připravoval rakouskou expozici na výstavě zemědělství a lesnictví v roce 1866 a na světové výstavě v Paříži roku 1867.

Z tehdy vyučovaných předmětů připomeňme alespoň dějiny lesnictví, aritmetiku, geometrii, trigonometrii a stereoskopii, geologii a půdoznalectví, kreslení map, mysliveckou a lesnickou zoologii a entomologii.

Připomeňme, že v roce 1898 kníže Jan II. na zámku zřídil **Lovecko – lesnické muzeum**, které zde sídlí dodnes. Kníže sem umístil bohaté sbírky zvířeny ze svých loveckých výprav do Polska, Itálie, Afriky a Indie. Ve sbírkách úsovského zámku je přes 4.000 kusů přírodnin, z toho na 700 kusů rohů a parohů, které lemuji chodby a zámecké schodiště. Sály v prvním poschodí představují trofeje africké zvířeny především antilop, gazel, lebku a kly slona, lva pustinného nebo zebry a nosorožce z přelomu 19. a 20. století. Zajímavostí jsou dřevěné modely – učební pomůcky, znázorňující různé techniky chovu nebo lovu zvěře (např. krmítko pro bažanty, krmení černé zvěře). Součástí sbírek jsou i vycpané exempláře zvěře, nechybí ani sbírka zbraní pytláků, někdy kuriózních.

Zámek v Úsově se významně zapsal do historie lesnického školství na území Moravy

Před 20 lety roku 1903 kníže Jan II. vyhlásil nejstarší přírodní rezervaci na Moravě, v dnešní chráněné krajině oblasti Jeseníků Šerák-Keprník - tzv. **Lichtenštejnský prales** (172 hektarů). Rozkládal se mezi Šerákem a Keprníkem na území dnešní Národní přírodní rezervace a jeho účelem bylo chránit unikátní horský prales, s vrchovišti se zajímavými a charakteristickými rostlinnými druhy.

Ze sbírek lesnické školy a muzea

110. VÝROČÍ LICHTENŠTEJNSKÉ POŠTOVNÍ ZNÁMKY

Historie poštovníctví v Lichtenštejnsku sahá až do roku 1818, kdy zde Rakouská pošta otevřela první pobočku. V roce 1852 byly zavedeny rakouské poštovní známky a poštovné bylo stejné v obou zemích. Do roku 1914 bylo v Lichtenštejnsku otevřeno pět poštovních úřadů (Vaduz, Balzers, Nendeln, Schaan, Triesen).

Ke změně dohody s Rakouskou c. a k. poštou došlo roku 1912, kdy se poštovní úřady přejmenovaly na "K. k. österreichisches u. fürstlich liechtensteinsches Post- u. Telegraphenamts" a byly označeny státními znaky obou zemí. Lichtenštejnsko ve stejném roce začalo vydávat vlastní poštovní známky, ale rakouské zde platily i nadále.

V důsledku nedobré poválečné hospodářské a politické situace a hyperinflace v Rakousku byly v únoru 1920 zrušeny služby rakouské pošty. Lichtenštejnsko krátce provozovalo vlastní poštovní systém, ale nakonec se rozhodlo uzavřít poštovní unii se Švýcarskem. Mezistátní dohoda vstoupila v platnost 1. února 1921. Lichtenštejnsko vydává vlastní známky, které jsou žadaným artiklem pro filatelisty. V roce 1930 bylo ve Vaduzu otevřeno poštovní muzeum.

Lichtenštejnská pošta je známá precizní přípravou a tiskem poštovních známek, které jsou vyhledávány filatelisty na celém světě. V posledních letech pošta vydala i speciální poštovní známky zdobené pravým zlatem a stříbrem, ručně vkládanými krystaly Swarovski, ekologickými známkami z recyklovaných plastů nebo vlny, ale také elektronickými známkami s QR kódem.

První poštovní známka v Lichtenštejnsku byla vydána v roce 1912 s portrétem knížete Jana II.

VÝSTAVA V NTM V PRAZE

„Hardtmuth: od uhlu k tužkařskému impériu“

Významnou osobností ve službách rodu Liechtensteinů byl architekt, vynálezce a podnikatel **Josef Hardtmuth** (1758-1816), který stál na počátku budování Lednicko-valtického areálu, zvaného v 19. století "Zahrada Evropy" nebo "Arkádie". Jeho život a dílo HSL mnohokrát připomínal na těchto webových stránkách, výstavách nebo přednáškách. Z podnětu HSL vznikl před několika lety rozsáhlý projekt Národního technického muzea v Praze (NTM), který si dal za cíl podrobně prozkoumat dílo tohoto věhlasného architekta. Vědecký výzkum přinesl řadu nových objevů, např. staveb, které dříve Hardtmuthovi nebyly připisovány nebo historie rodu Hardtmuthů.

Josef Hardtmuth, architekt, vynálezce

Historický výzkum probíhal ve spolupráci s řadou tužemských a zahraničních institucí. Jmenujme z nich alespoň archiv a sbírky Liechtensteinů ve Vídni a Vaduzu, Národní památkový ústav, společnost Koohinoor Hardtmuth v Českých Budějovicích a Moravský zemský archiv. Vernisáž výstavy se konala 28. června. Výstava bude v NTM v Praze otevřena až do 23. března 2023. Bude vydán i katalog výstavy.

PTALI JSTE SE: JAKÁ JE PODSTATA SPORU ČESKÉ REPUBLIKY S RODEM LIECHTENSTEINŮ?

Ačkoliv řada minulých a současných soudních sporů v České republice nebo nyní i u Mezinárodního soudu pro lidská práva ve Štrasburku, vytvářejí dojem, že příčina sporu s rodem knížat z Liechtensteinu a dalšími lichtenštejnskými občany je složitá, opak je pravdou. Příčinou sporu je lživé označení občanů neutrálního Lichtenštejnska za občany německé národnosti, na které se měly v roce 1945 vztahovat dekrety prezidenta republiky a jejich majetek měl být zkonfiskován bez náhrady. Občané knížectví ale měli, mají a budou mít vždy občanství lichtenštejnské a národnost lichtenštejnskou (případně jinou).

Historický výzkum provedený po roce 1990, mimo jiné i mezivládní Česko-lichtenštejnské komise historiků od roku 2011, prokázal, že se občané Lichtenštejnska za 2. světové války nedopustili žádných činů proti Československu a naopak pomáhali perzekuovaným občanům. Pokud by se našel sebemenší důkaz kolaborace, nepochybně by byl v roce 1945 použit. Protože komunistický ministr zemědělství Julius Duriš považoval konfiskaci lichtenštejnského majetku za svůj osobní cíl, musely být zneužity dekrety prezidenta republiky, které nepochybně nebyly zaměřeny na občany neutrálních nebo spojeneckých států, i kdyby byli německé národnosti.

Zajímavý výklad k tomuto tématu poskytl před dvěma měsíci čestný předseda Česko-lichtenštejnské společnosti a renomovaný emeritní advokát JUDr. Jiří Balaščík v NEWSLETTERU Česko-lichtenštejnské společnosti: „Právní povaha vzájemných vztahů a soudní spory se jeví na první pohled velmi komplikovanými i pro odborníky, natož pro lidi nezasvěcené. Troufám si však tvrdit, že jejich podstata je vlastně velmi jednoduchá.

Podle mého názoru je totiž nepochybné, že Benešovy dekrety, které se vztahovaly pouze na Němce, Maďary, kolaboranty a zrádce, neměly být na vládnoucího knížete Františka Josefa II., tedy na hlavu suverénního státu, ale ani na dalších 36 lichtenštejnských občanů vůbec aplikovány. Každému by mělo být na první pohled zřejmé, že Lichtenštejnci nejsou, a ani nikdy nebyli Němci (jediný, a navíc zcela smyšlený důvod, o který orgány v Československu konfiskaci po roce 1945 opíraly), a že tedy zabavení majetku bylo od samého počátku protiprávní. Zcela jednoznačně byly na lichtenštejnských občanech spáchány křivdy, které musí být co nejdříve napraveny.

Knížecí rod Lichtenštejnů se o nápravu pro všechny lichtenštejnské občany snaží kontinuálně již od roku 1945. Nejprve právními prostředky, které byly komunistickými institucemi po roce 1948 odmítnuty, a dále pak zejména po roce 1989 snahou o dohodu. Zatím ovšem bezvýsledně. Naopak v posledních letech se z různých důvodů spory

řeší v soudních síních.

Na základě své více než čtyřicetileté advokátské praxe si jsem plně vědom toho, že v rámci vázanosti soudů nižšího stupně právními názory soudů vyšších stupňů, včetně Ústavního soudu, není pro české soudce snadné žalobám lichtenštejnských občanů vyhovět, zvláště existují-li různé výklady některých právních institutů jako je např. časová působnost (*ratione temporis*). Vyjdeme-li však z toho, že byla spáchána křivda, tak v rámci nápravy a zajištění spravedlnosti je vždy možné, a v daném případě nutné zahájit mimosoudní jednání a uzavřít celou věc oboustranně výhodným smírným řešením, které již lichtenštejnská vláda i Nadace dříve opakovaně navrhovaly. "

INICIATIVA LIECHTENŠTEJNSKA NA REFORMU OSN

Lichtenštejnské knížectví dlouhodobě opírá svou zahraniční politiku o principy dodržování mezinárodního práva. Když Ruská federace 24. února 2022 napadla Ukrajinskou republiku, Moskva tím porušila Chartu OSN a dlouhou řadu mezinárodních smluv, i mezistátní smlouvu uzavřenou mezi Ruskou federací a Ukrajinskou republikou v roce 1996 o spolupráci a uznání státních hranic, které ratifikovaly parlamenty obou zemí. Rusko jako člen Rady bezpečnosti OSN současně svým právem veta blokuje jakékoli aktivity Rady, které by vedly k obnovení stavu před napadením Ukrajiny, včetně enexe části jejího území v roce 2014 (Krym).

Připomeňme zde iniciativu Lichtenštejnska z 26. dubna 2022, kterou přednesl Christian Wenaweser velvyslanec knížectví u OSN. Jejím principem je omezení práva veta u zemí, které se dopustily porušení Charty OSN. Použití veta by v takovém případě mohlo přehlasovat hlasování všech členů OSN, případně by o něm hlasovalo Valné shromáždění přímo. Tento návrh chtělo Lichtenštejnsko předložit už v roce 2020 po válce v Sýrii, ale světová vlna pandemie tomu zabránila. Jedná se o zajímavý příspěvek lichtenštejnské diplomacie k podpoře vymahatelnosti mezinárodního práva. Iniciativa lichtenštejnské vlády byla Valným shromážděním přijata a nadále se s ní pracuje.

400 LET LIECHTENSTEINŮ JAKO VÉVODŮ KRNOVSKÝCH

Městské muzeum v Krnově si letos v únoru připomnělo 400. výročí příchodu rodu Liechtensteinů do města výstavou "Lichtenštejnové ve službách monarchie". Tato výstava byla poprvé představena vloni v zimě na zámku v Kuníně a prostřednictvím čtyř desítek uniforem dospělých, ale i dětí, seznámil návštěvníky s rolí Liechtensteinů v armádě Habsburské monarchie. Výstava byla umístěna v prostorách Městského muzea Krnov, ve Flemmichově vile do 3. dubna.

V úterý 15. března 2022 uplynulo 400 let od doby, kdy se kníže Karel I. z Liechtensteina stal lenním držitelem Vévodství krnovského. Město Krnov si toto významné výročí připomnělo také venkovní výstavou na náměstí "Lichtenštejnové a Krnov". Pro zájemce a školy Městské kulturní a informační centrum připravilo komentované pro-

hlídky.

Znak města Krnova

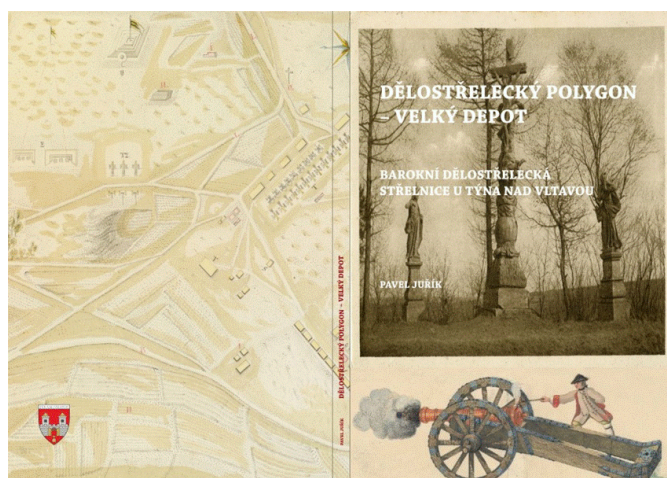
Liechtensteinové byli vrchností města a vévodství a od roku 1848 (po zrušení poddanství) už jen majiteli velkostatku, až do 30. let 20. století, kdy jim byla většina zdejších nemovitostí vyvlastněna za úřední cenu (cca 1/3 tržní ceny), v rámci první pozemkové reformy. Tehdy přišli i o zdejší zámek, který získala Státní správa lesů. Z pamětihodností města a jeho okolí připomeňme vyhlídkovou dvacet osm metrů vysokou rozhlednu na Cvilíně, která byla postavena v letech 1902 až 1903 podle projektu architekta Ernsta Latzela, a to z iniciativy Moravskoslezského horského spolku a za významné finanční podpory vládnoucího knížete Jana II. z Liechtensteina (1840-1927).

Kníže Jan II. zvaný "Dobrý" patřil k největším mecenášům kultury, vědy a umění své doby v Evropě. V letech 1909-1912 podpořil stavbu moderní nemocnice., která dostala název „Fürst Johann II. von und zu Liechtenstein – Krankenhaus der Stadt Jägerndorf (mit Öffentlichkeitsrecht)“, česky „Knížete Johanna II. z a na Liechtensteinu (veřejnoprávní)“.

NOVÉ KNIHY

24. května se v Týně nad Vltavou konala přednáška Ing. Pavla Juříka věnovaná dělostřelecké reformě maršála Josefa Václava z Liechtensteina. Sál městského kulturního domu byl zcela zaplněn.

Na závěr proběhl křest knihy "**Dělostřelecký polygon - Velký depot, Barokní dělostřelecká střelnice u Týna nad Vltavou**" Ing. Pavla Juříka, která přináší podrobnější informace o této vojenské památce a historické souvislosti. Knihu vydalo MIKC v Týně nad Vltavou a na 100 stranách formátu A4 přináší i několik desítek kvalitních reprodukcí archivních dokumentů nebo kreseb děl a houfnic a také vloženou mapu dělostřeleckého cvičiště z roku 1767 (formát A3).— Kniha je v prodeji v Městském muzeu a TIC.

Rozevřená obálka knihy o „Velkém depotu“

Širší pohled na Liechtensteinovu reformu a historii evropského dělostřelectva až do současné doby, přinesla autorova publikace "**Královna bitev, České země a zrod moderního dělostřelectva**", která vyšla vloni na podzim.

